

RƏNA MİRZƏLİYEVƏ,
“İsmayıllı Yazarlar” adəbi-ictimai birliyinin üzvü

ASLAN ASLANOVUN GÜLÜŞ DÜNYASI

Dünya bine olandan insana məxsus ən gözəl xüsusiyyətlərdən biri də gülüşdür. İnsan dərdli - alemli vaxtlarında ağlayıb göz yaşı vəsatisi ilə üreyini boşaldış əsəblərinə sakitləşdirir, yenidən nikib ideyalarla yünləşib yaşayış-bəratmaq arzularını ilə qanadlanır.

Canlılar arasında yalnız insan övladına xas olan güliş de besçiyerlerin veya varlığının esirler boyu yoldaşı olmuş, kalbini pervaşardırmışdır. Ta qadim zamanından yunanlardan başlayaraq, üzü bəri bütün xalqların, o cümlədən Azərbaycan odəbiyyatının canına, qanına (həm sifahi, həm da yazılı) həmopşus güliş insanaşın şəhval-rühiyyət boxtu etmişdir. Təbib ki, bu güliş ikili karakteri daşımsıdır.

İnsan özünü şenlendirmek ve başqalarına gülmek üçün.

Sōz var kəsdirər başı,

Söz var keser savaşı - deyin Ş.İ. Xətai necə de haqlıdır. İnsan üçün çətin anlarda yeni həyat bəş edən bir hayatı söz, səmimi gülüş hayat mənbəyi, gələcək nikbin günler üçün bir təkan ola bilər.

Yaşamaq rəmzi olan gülişün mübüm bir mon bayının ölüm olduğunu inanmaq üçün xalq gülüş medeniyətinin istonələri, dərəcə misal getirmək olar. Komik folklor nümunələrinde kelek qurub kiminsə basına "yemek", axırına çıxmış, ümumiyyətənə bəlli-öldürmək son gülysə tarayatınca səciyyəvi cəhətləridir. Folklor üçün səciyyəvi olan bu enənə-dən-olmuş gülysə mon bayının çevirmək onunəsinən yumoristik yazılı adəbiyyatda da geniş istifadə

olunub. Eyni zamanda, sıfahı xalq yaradıcılığının inciləri olan latifolər da güős menbəyi olmaq üzərindən işləyiyti. Görə da cox qeymlərdi. Xalq fiziki cəhdən qalib gələ bilmişdən manvı qolabodon - güősündən istifadə edib. Bu da latifolər we latife qəhrəmanları üçün sevimli etməyə baş edir. Bu dövüşindən sonra yaxşı bir xoş onurda bütün dövürlərdə insanları mülliət bexs etməvə səbəd.

Ölbeste, bela mosolşorlardan xalqın düz sözünü adımlarla bağlılığı güüs ustalarından Bahul Dardanodon, Abdal Qasimdan, Ulu Şeydandan, Murad dayidan ve bir çok başşalarından uzun-uzadı danışmaç olak. Larık metebəldən uzaqlaşmadan letiş qahraman Molla Nasreddini xatırlamış istayırom. Əvvəla, bu obradz bir-birinə zidd iki anlaysı - dəlikliyi aqılığının sünətini görür. Cox vaxt haddon ziyadə aglıldırsa, digər torəfdən sözünün, fikrinin möğzini başqalarına çatdırmağın örtü özünüñun anası efl, an maymaya kimi aparmalıdır. Molla isə strafdaş adamların ünsiyyötü on gəro istənilən saviyidə alır ki, o, ınsanlarla yarañ tay-tüs, dost ve müsahibidir. Hər kəsli yaşıd ola bilmesi, özünü gülmək istədiyi adamın cərgasınan aymarması, bir obradz iki obradz ifadə etmisi Molla Nasreddinə serbestlik ver ki, bə, di güləm istədiyi obyekti, covələşər vərəkçədir.

Ve bir hoşçık ayırdır ki, bütün dövrlər üçün öz aktuallığını itirmeyen mövzular var. Hazırda bəşəri, hətta ailə münasibetlərində mənəvi-exlaşı deyərlərin sürtüle itirildiyi, hərc-mərcliyin baş alıb getdiyi, insanlı deyərlərin iflasa uğradığı, yalanın

ayaq açıp yeridisi bî dörðe yasadığımı xatır-
sağ, sağlam gülüşün, nikbinlik oyadacaq bir sözü-
sfâ, ifâdmanın insan üçün, bütünlükde comiyot için ne-
ce şəhəmiyyeti oldugunu itah etmeye etibâr qal-
mur. Ve bu neqativiyozyet, bîrinci növbədən,
onçu monvi dayarlıların şerh üstün olğulu zam-
anında bâyiylüp boy-aşa çatmış, tarîhiyâ almış
yaşı nesli daha çox mayus edir ki, onda comiyötü
xilas etmâyo çəsâd ziyâhalırlar rolu aydın olar. Eyni
zamanda müdrüklerden birinin çox doğru olaraq
qeyd ettili kimi, comiyatı öz keçmişindən gül-
gâle aysın. Lakin bî aysılık hamî konu hoşluğu
ılı istəs da, har kas eyni saviyyodə bacarmayıb.
Bu zaman inkişaf etmisi intellekt salihinin har sözü,
eyni zamanda elinda qolunun yazdırıcı her ifade-
si insan hem güldürô, hem ağladâ, hem sevindirâ,
hem de nifrate sövü edâ bilâr.

Tarix həmişə bunun sahidi olub. Lakin bu da aydındır ki, insanın halına rəhmət etmədən acı-acı gülüş yolverilməzdir. Hayata faydalı amallar sahibi olmaga gələn böşər övladının bu qeder kiçilməni həm gülməli, həm ağlamalıdır. Və insanın öz nösgənlərinən ayrılmıqə səvq edən kinin gülüşü isə cəmiyyətin yaralarını sağaldan mətbəhədir. Eləbə, xazır-uzax da bunu yaşa baxa düşür wə belə insanları güllüşünə samimiyyəti qarsılaşdır.

Ölbotto, ürkdeden gülmek her adama qismet olmuş. İnsan buna hortefesi - hem cismen, hem de manen - hazzı olmalıdır. Başgalarını güldürmek böyle da oğrındır. Gerçek insanlar hamusına baxm olmayan xüsusi hortefesi istediler, manavi haqqı, fikrinden keyfondır aydın torzde ifade etmek bacarığını olsun. Hər hansı adamları sabırlı, yanılış hortefelerinde araxsında piş niyyat durmayan yumoristik münasibət göstərmək, üreyinə toxunmadan onu ve digorlularını güldürmək ve insanda xoş tövsiyət atmosferini güldürmək yüksək intellektual qabiliyyəti, ittibahçılığını sahib olmaq, bu bunnalıda günün nobutını təbliğ qabiliyyəti labab edir. Problemleri içində itib - batanda, sözün haqqı qı monasında "başını itirən" belə güllü insanın özünü, həyati torzını yeniden doğurulardırmaq sövq edir, belə demək mümkünksin, o əz məqsədine nail olmağı bacarı.

Bu menadı umumimilli lider Heydor Əliyevi vaxtılı "Bakılı oğlanlar", Şən və Hazırçavablar Klubunun komandasını ilə görüsda ifadə etdiyi fikri yada salmaq yerinə düşür: "Təbiidir ki, sizin bu çıxışlarınızın daha çox yumor xarakteri dasyır. Ortada suallar da təşkil edirsiniz, onlara cavab verirsiniz

Arma keçmişa nisbatan sizin bu çıxışlarınızın osusunu yunur təqib edir. Bu da xoc vəbişdir, obşayıyyotdır. Cümki yunur insanın üçün həməsi manzara bəri qida olubdur. İkinci tərəfdən da yunur eyni zamanda, aryan-qızılçuların tənqididir. Əgər keçmişin nəzar salıb, yumoristlər keçmişdə müayyan qədar mülkifaldı olublar. Məsalən, bizim böyük mütəfəkkirimiz Cəlil Məmmədpuşaduzluq "Molla Nasırđin" nömrəlindən, yaxşı özəsrənləri o dövrdə xalqımızın, comitəyin nöşançalarını, xalqımızın bəzi məsələlərdə geri qalmışlığını cəzə yuxarılaşdırıcı şəkildə olsatırdı. Həmin jurnalın nömrələrinə baxanda bəzi adamlar bəzi qubul edirlər ki, bù səzələr, şökillər sadəcə insan güldürməskən ötürür. Anna orada iki man var: həm insan güldürür, həm da comitəyi, insan başa salır ki, bù nöşançalar aradan qaldırmaz ləzəmdir.

Har bir xalq gülüş baxış edən özünəməmək
qohrulanımlı olduğunu kimi, hor elin, dənəsin
indənən nikbinliklə döyü timid paylaşınan obub.
Orlandan bozuları dövlət işlərində çəkib: amira-
nılıyına, zəhmət ginoş insanlarından qəcibin hör-
mat göstərilib. Bəziləri isə həz bir vəzifə sahibi
olmasalar da, zaman-zaman müxtəlif obrazlarda
vasitəsilə heyataqlı naqisliklərlə molanşaraq iddiyəsi-
sizlər "şüz çolquları" idil gülüşçü qarşılıqlı: insanlar
onlara zərur yetirib xüsusiyyətlərdən uzaqla-
şmağı, dozra-yetirilək və tutmağı tövəs etmislər.

Vaxtılı Qaraklışı dayın etdiyiarazafatlar hələ də dillərdə dolasır. Son illərdə adı gələndə hamının dodağına gülüş qonan insanlardan biri də Aslan Aslanovdur.

Aslan adı ona babasından "miras" qalıb. Sayılış-şerlərdən olub. Eyni zamanda Məşhədi ziyyarət edənlərdən olub. Ana babası da Kərbələyə ziyyarət edib. Mölüm olur ki, nosiliməsə haqqın dərhədına üzüntülüb. Bu da səbub edir ki, haqqı nəhaqça qurban vərmişim, hələ hamarandı üstün tütüm, haqqıçıçılarla çarpışmışdır. Vo atalarını: "Ot kökü üstə biter" mürük sözüne emal edərək özü da müminit mühit-de doğulmuş böyümişdir.

Müollim iliosunda böyüyüp Aslan. Atası Olgan müllüm el-oba içinde sayılı-seçilen mehriban, soymamı insan olub. Ovladımları camiyette laviy ettiğinde kimi yetişirdikm amalı ile gecosini gündüz zütna zaman et bu ziyasılı, bütün burlarla barabor evde teloklar bir insan olub. Xüsusun, ovladımların telim-torbyasının güzergâh getirmeydi. Åter müslüm huyutunun çıçaklındayı vaxida hayatdan köçkese, gündüz yolda olan balaran başsız qalmayıb. Ki-

şı şeyraltı anasının fadakarlığı, Tağı dayısının wo qonşuları - el ziyâsi. Qula müslümlerin qayğıleştiği wo dorsöründe kîmi Aslan məq-sadına nail ola bilir. Özünüm etraf- etdiyin gora, dorsöründən birinci olmaqla barər, mərkəzində bacılı- yi da olub. Lakin həmçə diline gö- re bu vayzəyadız çıxığı bacanb. Əlinde təzərinən bir gözündə kitab, (uşaqdan mütləq onu bin- ci işi wo hobbisi olub) o bir gözün- dən kamışevərlik, zəhmət sayın- da manzadına nail olub.

Söz-söhbetinden məlum olur ki, çox işgūzlarılı olub. Yay tətillərində orda-burda işəməklə ham evo kömək etmiş (hətta evlərinə demən qapı alıb), ham da özüna paltar və darslıq almışdır (o zaman dərsliklər dövlət tərəfindən paylanmışdır).

Aşlan oması ile insanların yaddasında yaşamış
çığın inşaatı peşinen seçip, Telobul illeri de
elbusturıcı olmuştuğayı, gözaltı olub, telbaş inşaat
ostolarının türkibinde Rusya'ya mixtilat şəhərində
şəhərde işliyib. Müxtəlif vaxtlarda "Ən yaşlı dö-
ləciş", "Ən yaxşı briqadır", "Ən yaxşı iş ustası" adı
arla layq görülmüş, Çexoslovakıya gondərlə-
rılı, Respublika mətbuatında və inşaat qazetlə-
rindeki torifi yazarlar neca çalışığının bariz nü-
məsidir.

Aslan ali məktəbi bitirib 1977-ci ilde teyinatda yondukları 63 nömrəli SMD-ye iş icrası təyin olunur. Az məddətən sonra müəndidən vezifəsinə qədər yüksələr. 11 il 14 sayı Tikinti sahəsinə rəhbərlik etdi. 1980 yerlik Təzakənd kənd tam orta məktəbi, mətbəti, mətbəti, "Talşan" moteli, "Ana və oğlu" kafesi, "Ticarət cərgası", Qəbəla, Ağsu, Şəhər, Əməkçilik mülkiyyət obyektləri tikintisini onun rəhbərliyi ilə tətbiq etdirən adları da həftədən etibarilə idarəetməyi təsdiq etdi.

Bütün bunularla borabır rayonun içtimai-siyasi
yatında foal ıstırı edib. Övvəller şəhər soveti-
deputatı, sonralar isə 10 il müddətində İsmayıllı-
Baladlıyyosının üzvü olub. Məsul vezifələri is-
birim avşər idüb. İsmayıllı Rayon İcra Həkimiyəti
tikinti-memarlıq şöbəsinin baş memarı, İcti-
-laş Müəssisələri Birliyinin direktoru işləyib.
8-ci ildən isə Talıştan qaz paylama stansiyasını-
şlevir.

Vəssalam. Bütün bunlar A. Aslanovun həyat te-
sinin bir gözünü dolduran vətəndas, işci xüsü-

siyyatlaridir

Torazinin biri gözü boş deyil
Ve onun insan portretini tam karaktere
räz etmek için hanım cohdoların çok
büyük şahmiyyeti vardı. Aslan yaşlı
başa düşür ki, bu cohdoların an fayda
lisı insan keyfiyyetlerin vacib atıcı-
buturlarından ola sağlamam ve sunmam
gülüşüdür. Ve insan yaşlı işçi, yaşlı
övlad, yaşlı hayatı yoldaşı, yaşlı ata,
babası ve kimler, nalar ola biler! Lakin
o insanlarla negatif enerji başı edarsa,
hünüt hunları başında ehirler

A. Aslanov da kifaya qader ciddi, bütöv xarakterdi adadır. Başın hissəsiOLDU
şart goldayı insanları fikirlerinə zarafat-
çıdırmaq uğradırdı, onda bu "silah"
muronun ona ziyanı doymayıcdı. O, sözü
ılı olub. Ve insanların kefaya qaymadı
şanlarını zarafta (sözün düzüntü - zara-
fta) üzürlüne deyan Aşan insanların qol-
çukları çırğı yandırmıştı, onlardaki mon-
dalar aradan yandırmaga çalışır. Bir kez
edi ki, qarşısındaki her zorruca ru-
huna, Əksinə, gülə-gülə öz nöqsanından -
"n" avrul.

anın beli düşünür ki, (çox doğru da di-
yi) maddətən qollarının komanda-
sulu ile nail ola bilmediklərənə, o, söz-
Sədəcə yeri gelanda real hayatda kıl-
verib, kiminləşə zarafat edib. Bunlar
dürüb, kimsə isə yenidən istifadə üçün
mənim sadəcə güős baxış edib ve belə-
cevirlir. Bu latifelerin bir hissəsindən
əməyiata, gülüşəvvərlərin bir xatire
-əli anları" kitabı arsaya qalıb

bu müşahideleri ile gördüklerini gülsüz keçirip başlarını tesiri şekilde taşıyanı malikdir. Mehz bu meziyyetin baxisi torzını doyışdırırma, atasını miras qoyduğunu qeymiyi manevi-axınların münyadılardan vacibîlî baye vadar edir. Bizzo, intellektiv ve güldürmeli, adatsızılıqqa qarşı nifâhaqılığı qarşı mübarizəye, yaşaqatın uzaq olalek hayat uğrunda hâlde rûhundanırmâa nail olan yumoş mahz rûhundanırmâa

etdiyinə görə yatıb yuxusuna da gəl-

biler. Çünkü bunlar onun gündelik danışıcılarıdır. O deyir, cavab çektirir, strafdağalar özlerini yüksürür, sohbet etmemeye çalışır, özlerini gizlemekle güclü saxlayırlar. Müxtəlif yerlərdə artıq onu öz zərafatlaşılmış qarsılayırlar: "Sen Aslanov, men Aslanov", Düz söz bir saat da deyişem, yalan sözü nəcə deyim?" vs s.

Hayatı çox da farohı keçmeyen Aslan etiraf edir ki, heç vaxt istədiyi kimi ürkənd gülə bildirən Atasını tez türbə. Lakin o fəxir edir ki, atası var-dövlət qalmış da, tomiz ad-sənə, camaat arasında qazanğıdı hörmət, izzət həyatına tükməz bir qida olub. Bütün burlar onu ınsanlı güləşdirməyə, ürkəklərinin nikbilinik, yaşayış-yaratma toxumunu sapmayı rürləndirib. Yaşlı bilib ki, gülüs ömrü uzadır, ham dərəcəl Müalicə västasdır.

Eyni zamanda komit biseyî başa düşmek estetik təbiyənin zirvesidir. Qarşısında insanı maneviyata yüksəldir, onu gülüşüməsinə ve düzgün qırşalmasının təbidi. Lakin A. Aslanov çox doğru düşünür ki, gülüş tezke bayğı bir vəsiat, adı lağdırıb, bir anlıq güldürmək demək deyildir. Bu, dünənən və dünündürən insanın içindəki həyatı ricadır.

Sovyet dönündüre her şeyle ciddiqlik damgası vuurulduğundan o vaxtlar: "Aslan zafarafatçıdır", ya da komikdir sözleri onu çok narahat edir. Son zamanlar insanları bu fibeleri tövbe ve somimiq qarşılıklaması Aslanı bir az havasendlendir. Sözşüz ki, yeno de çok yüksek insanı missiyasını yerine yeterli şartlı ilo: "Yumor qızılğulu benzemek olar, etri üzüdür, tikanı alır. Yumor İlak təsirindən insanları güldürse de, naticədə onları düşündürür. Həyat qazqaqlılığını da, tabassumsuz keçen ömrə maraqçı dəyildir". Çünkü hayatı ürəkdan gülmosse, onun insanları hava, su kimiç vəcib olgunux çox yaxşı redən aslan dünüşür ki, xayışlı güliş qeder hissə on insanları bir-biri yaxulusdur. Vur da, her kəşə ürəkden qılıcı, tobasıçım emul-

vii

A. Aslanov kima, naya gülür ve necə gülür? Buna mənədə kitabındaki mövzuları şərti olaraq belə ayırıb: "Aslan institutda", "Aslan işde", "Aslan ailəde", "Aslan bazarда", "Aslan toyda", "Aslan hüzürda", "Aslan ve siyaset", "Aslan ve müsifləşir", "Ordan-burdan", "Atalar sözləri" (devimlər və s.)

Deyeri intelletki sahibi görür ki, xeyli insan bu gün menavi exlaqi dayagını taptı bilməyindən pişməllərin təsirinə düşür, hər seydan avvol oş hoyanın cətinləndirir. Bütün haqqıqotun da, pulsə harxa yili alı bilcicoyun düşüngələr de cəxdir. Bırı böyük
İstanbor
ÜN
lərindən, bəzi şəhərlərdən, o, mərkəz
i hislari, nadir və yaxşınlardan ifadəsi
olan pis omullorlu comiyat
yət üçün yaradılmış çatılımköy
ni mahiyətindən varmaq
başaran güősə sabihidə. Vur
müsahibələri noticisi keçirən
güləydi qanqası yekib ustaya
hüqüq güüsə cevira bilir.

Hər bir həqiqizli bacızın
vəbəli qarşısında Aslan as
mənviyyatını rüştəye qurban
veren dəməqarəsi, ali məktəb
mülküllimlərinin, "Xoruzlar im-
tahənətən varan" başlığı ilə güz-
lüş hədəfimənən çevirir. Teləbə
vaxtı - salyandıñ balıq, zaqar
talalıdan qoz-qofnid isteyən
mülliəm, ona da xoruz təqib
rr. İmətən vaxtı teləbə yolda
daşlarınn: "Necə üçün hazırlı-
rsın?" - iradına cavab bəla-
raq deyir: "Menin avazının
vəzifəsi imətən varəkdir".

Bir defa müslümlük kurs işine
ne menasız düzelişler ederek
bir haftaya gelmesini tapşırın.
Aslan başa düşür ki, müslümlük ondan 70 manat pu-
istoyır. Ve bir haftenin çok olduğunu deyerek, ü-
güna gatişecisinin söylevlerini.

İşdeki hazırlıcabılığı da onun çok karına gelmiş. "Sapi özümüzdür olan baltalar" işi elo tektili edirdi ki, Aslanı işdan çıxarsınlar. Müzikacı vaxtı o, sadəcə müraciat ederken, bir az humanistik göstermeye çalışmışdır. Yanındakının: "Bu na sözdür?" sularına onu sıvı bilmazmış, rayon sözü deyil, Bala sözüdür - cabavın verir ve bununla da töhmələ canlıdır.

Bir çoban savadızsı va bacarıqınsız olduğunu işe götürməyi xəhis edir və sərū yaşılaşdırınca yemək-icmək üçün bir qoynu verociyəni vəd edir. İşçilər surünlərini yaşılaşdırınca qızdırıqlı, çobanıda isə xəber cəxmadığını müdürü xəber verəndə o: "Kisi qoynu xəber verib de. Onu ahlaklaşdırılmə loşluğun" - cavabını verir.

Sovet dönenində bankdan amrok haqqı alanda məscubi lotorey bileyibləri vərmək istəyəndə isə: "Mon asanlımda qumar oynamam", - deyr.

Vaxtı keçəndən sonra göstərin galır ki, ağac ekilməlidir. İşçilərdən biri bunun somasının olduğunu deyib etərədən Aslan cavabında deyir: "Ay yoldas, "Ək" deyirək, ekrık. Biz ölü yururuz: iştir canneto getsin, iştir cabənnəms, o bəzlik deyil".

Aşlanov ailədə yaxşı övlad, yaxşı hayətələdi, yaxşı atla olaqla, yeri dəşändi incidiyi hadisələri, ürəcine olmayan məqamları kömül sündürmədən, tərk üzəndən aradan qaldırmaq şaytən. Bu zaman, neysə deyər: "no şış yanab, no kabab". Və kiminə ürəcine dayadımdan axır pis olacaq olaların qarşısı ziyanızdan aradan qaldırıb, semimi minasibatlar barpa olunub. Zarafata deyilən hər söz hər iki torfi razı salıb, münasibədəri dəha məhrəməlsədir.

Anası həmisi deyərmiş ki, papiroş as çəksin, araq ası çırıq, çünki dəsəsinin onlar oldırıb. Bir dəfə naxzılırlı işçisi bixvat qonaq geləndən asanından şəkin arxasında "dosdosını öldürən" gotirib süfrəye qoymayı xəhis edir. Ana da dəməz-söyləməz araq güsənisi stolun üstüne qoyur.

Subay vaxtı tez-ışa gecikin Aslan anasına deyir ki, elac yoxdur, ya garak 6 manat verib "butdinlik" rəqəm, ya da 6000 xərçik avrad.

Qohumları qonaq geləndən ugadalar arasında dava düşür. Qonaqın usağı "it oğlu", onun oğlu "eşək oğlu" deyəndən Aslan gelən usağı başına sigallayaraq: "Bala söyürsənə, "it oğlu" demə, bari "aslan oğlu" söylevə cavabını verir.

Onları qonaq gelən və müğənniye baxıb: "Hamı oxuyan ulub, sendən və məndən başqa" - deyə gileyənlərin qaynatmasını: "Men "Quran" oxumağa başlışam", san özüne encam etə," - sözləri ilə ustalıqla cavablandırıb.

Bir votenparvar övlad kimi Qarabağ məsələsi dən onun yaralı yerdidir. Belə ki, işgal olunmuş torpaqlarımızı dəndə ordu səxiz, bu yənəñi yumorla ovutmağa çalışır və nabatay, qeyratı galib bu məsələni birfəslik hell etməyi yana-yanaya soy-

daşlarından çatdırır. Ondan sorusunda ki, harada işləyirsin? - cavabında: "OPIT - deyr." "Axi indi OPIT yoxdur?" - söyleyəndə cavabı hazırlır: "Kəlbecər, Zəngilan, Şaşa yoxdur, bas niyə onların icra başçaları var?"

Aşlanov dükən-bazarda, toyda-yasda da, yeri düşəndə, özünəmaxsus somimiyyyəti insanları üzünə güllə qondura, türklorlukdakı problemləri nisbatən yüngülləşdirir, yenidən nikənlilikə həyatı adaptasiyə olunmalarına kömük edir. Məsələn, mərd-nəmərd məsələsində özünəmaxsus prizması var: Bir dilançı hey deyir: "Allah on smədi namərdə möhtəc eləmə". Aslan ona bir manat veror deyir: "Ay arad, vali dayış. Onsuz da bütün mərdlərin ixtiyarınamardlıqları olındır".

Bazardakı tanışlarından biri onu olının yüngül olduğunu deyib: malim alıma xəhis edir. Yararsız məllər görər deyik, olim yüngül olsu da, başın seydevən yüngül deyil.

Yararsız eütə ona "sırımaq" istəyəndə samimiyətlə qossabə deyir: "Onu apar ver pişiyinize, mon Aslanəm".

Adat-ənənələrimizdəki bezi məsələlərə ətələq-lə gülən Aslan Bakıya toyu gedəndə pul yuzdurməq vaxtı deyir: "Yaz, Aşlanov Aslan, İsmayılli". "Məgarənən təmənmiş" - sualı cavabı yerində verir: "Qoy toy yiyəsi bilsin ki, men 50 manat da yola verimşim!"

Bayramı axşamı hayət yoldaş qazanəkən pəncərələri araları. Öllişər rubunu çağırmaq məqsədi belə dündündüyüնə bəşərmiş Aslan deyir: "Bir az da aralı, aq, qoy bizişkərər de gəlin". "Siyasət adı bir morazım yok" (Şəhriyər) deyən və siyasi məssələləri də özünə maxsus gülləsi qarşılıqlı Aslan da özü istəməndən istər-istəməz mazalı-duzlu səhəbələri ilə insanları güllü bəxş edir. Konserət zamanı səsi və hərəkətləri sohñəyə layiq olmayalı və călmır. Yanındakı iş yoldaşı niyə belə etdiyi sorusunda: "Ona eli çalmaq, prezidentliyi lağıq olmayan namızdedən səs vermək kimi bir şeydir" - cavabını verir.

Eyni vaxtida 3 yero deputat seçimini keçirindən tanışlardan biri hər seçimindən soruşur: "Men "B" qrupunda oynamam", - deyə şəhər sovetinə deputat seçilməyinə işarə edir.

"Həkimiyət" qəzetində İsmayılli haqqında tənqidçi məqələ cixır. Onu alb oxuyur. Növbəti deputat töngidi yataq çap olunan "Müxätiləf" ilə bilməyən parkda oturularla deyir: "Müxätiləf"i "Həkimiyət"ə dayışır.

Biri ondan iqtidarı müxätilətin forqını soruşan- da "İqtidər" super markədir, "müxätiləf" isə mini market cavabını verir.

Sovet dövründə İsmayıllidəki yaxşı vəzifələrə Bakıdan kənd gəndərlərə vaxt toccubənlərənə bəls izahat verir: "İsmayıllının evvelki adı "sumeyili" olub da, Kenərəndə gələşənlərin meyli dütür burra".

Yalançı mollaların coxalmasında Aslanı yama-nərah edir. Dini kitabları çox oxudığını görən tənmiş buna işarə edər deyik, birdən oxuyub molar lasa olaraq.

Aslanın da cavabı sorrasət olur: "Molla olmasam da, adamları yola verəm".

Vaxtilə kəndindən kicik galmış bir nəfarın atası rehmetə gedir və onu kend qəbiristanlığında basdıracağı deyir.

Aslan da burada basdırılmışçı məslekhət görür: "Kəndə sparsansətə dairəsindən çıxar... No Azərbaycan olar, da Baksəllik".

Ayn-ayrı idarədərə işləyərən bir müdür kimi müfəttişlərə işi dütür. Adəten, güzəştiş müfəttişlər onun duzlu-mazali səhəbətleri qarşısında yunsulmadaqın başqa carələr qalmır.

İdarəyə ki müfəttişin geldiyini görən Aslan təcübüləntə. Baş müfəttiş işe ikicinən tacribə keçmək üçün qosuldugundur. Cəbab isə gecikmir: "De ki, dolklıklı bizim başımızda öyrənəcək".

Müdür işləyənde Yaşar anbardar, Salam iso baş mühabis id. İdarəyə bir il Yaşar, o bir il iso Aslan adlı müfəttidir. Aslan Salama deyir: "Gələn il yeşin Salam galocək. Yaşar yəsə yola sal, Aslan Aslan, Hazırlas, növbə senindir".

Aslan keçən il qonşu rayonda tacribə keçən tətbiçi şagirdini göstərir deyir: "Tanş olun, bizi yoxlamaga galib. Öten il şagird id, bu il ustalıq edəcək".

İşə birliyində işləyəndə idarəyə kokoleyən müfəttiş gelir. Mühabis narahatlı keçirində onu sakitləşdirir: "Bizo torçunəzi lazım deyil, bir-biri miyaxı başa düşürük".

Müxtəlif vaxtlarda, müxtəlif məqamlarda da insanlar arasında öz duzu-mezzələ səhəbərlərindən qalmayan Aslan hor adımı öz dilinde dünəndür, qəşələrinən dayadımdan zarafatla sözün düzünü deyir. Çap olunmuş kitabında "Ortan-burdan" başlığı altında topelanları de bələ anlandan bəhs edir.

Tanışlarından 3 subay qardaş var imiş. Hor de-fə onları tolesdirirdi ki, evlənənlər. Biri evlənmək

əvvəzində "Jiqili" markah maşın alır. Aslan ona: "Jiqili" almığa no var ki? Hünənoruz var özünüzü aradın" - deyr.

İki lahc, iki lazçı qonşusun öz dillərində danışır. Tak qalan Aslan bezib deyir ki, yox qonşular, hər-dən bizimzidən dalgaya keçirin, dalğaları qarşısındırmak ki, man da başa düşüm.

Camatla qəbir üstündə gedəndə horo bir şey xahiş edir. O da hər kəs söz vər. Bir u qonda materialı hardan verəcəyini sorusunda: "Bura e ələ yerdir ki, yox deməyə dilim golim" - cavabını verir.

Evinə alüminium qapı-pəncəre salırdanda, ətənən işin olduğunu bilib ettiyiğini olmuşlab görür. Usta onu sakitləşdirəndə deyir: "Səndən ölü rəqəmələrənən qorxuram. Müştəriq hadisə yerindən gələndə ona da dözdülərdiməyi tölob edəcək".

Maşında oturacağına yə dorisi salır. Surəzə: Aslan olub "Oxranam" (mühəməzən) tülküyə, qapıqla etibar etməyacığını ki... - deyr.

Kitab üçün şəkil çəkdiyendən fotoqraf müsələt görür ki, şairər, yaşlılar kimi o da silini çənəsinə qoşun. Aslan yənə hərəkətənən qalır. "Onar sözlə fikirliş tapırırlar, men isə sözündən ətli cibə girmir, ölü badabatın galır".

Kitabda Aslanla atlərə səzələri və deyimlər de verilib ki, bunları çoxu məzci monadın onun portretinin mənqıbə yekun kimi səslərin.

Ve xəxəmlər kitab təzahürəsi işləyindən qorunən he-yat yoldaş bunun lazımsız iş olduğunu ona xatırla-ndır: "Bu kitab sizin mənən qoşaqçanıq baş daşından yaxşırı" - cavabını verir.

Biz isə deyir ki, təkəcə plakatı ilə işləyən kitab ilə, sağlığında dadlı, duzlu, mozali səhəbətlərə ilə insanları qəlbəne nikənlilik, yaşayış-iyarəmtaq, iradəli olma, çətinliklərinə sine gərmək, vüqarlı olmaq, eylimzəlik toxumlu səpməklə, hor birinən inşaatda heykəl dönbədən insani sevindirmək, yaşatmaq havası ilə qandallandırmak haqqında dərgahında onav sabav işlərindən biridir. Nəçə il sonra da onun yumorlu fikirleri yüksək zövqə qarşılısancaqdır.

Saf si tomiz bulaqlanın axtığında góro, temiz gülüdən təmiz ürkənən qızılənlər.

Düşüncəsi yumor üstü kökləmən A. Aşlanova gelecek nesillərə miras olacaq deyil fikirlərinin bəndənən sonunda da bu cərəyanla yumor üstü kökləməyi arzulayırlıq. Bizer "Gülüs bulub" in hamisiça çəqiləsin", - deyərək bu temizlik yolunda uğurlu yol dileməkdən başqa yox qalmır.